

Kultura języka polskiego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Kultura języka polskiego
Kod przedmiotu	09.3-WH-LPKSGP-KJP-K-S15_pNadGenVSFC2
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Literatura popularna i kreacje światów gier
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	7
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ• dr Magdalena Idzikowska• dr hab. Monika Kaczor, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Konwersatorium	30	2	-	-	Zaliczenie
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z narzędziami normatywistyki oraz teorią wspomagającą samodzielne rozstrzygnięcia zagadnień poprawnościowych. Kształcenie umiejętności świadomego i celowego posługiwania się polszczyzną w różnych sytuacjach komunikatywnych.

Wymagania wstępne

Znajomość elementarnych pojęć w zakresie kultury.

Zakres tematyczny

Wykłady

1. Język i jego funkcje
2. Język jako wartość
3. Polityka językowa. Ustawa o języku polskim
4. Termin kultura języka i jej składniki
5. Pojęcia teoretyczne kultury języka. Tekst, uzus, norma, system
6. Norma językowa. Poziomy i typy normy współczesnej polszczyzny
7. Warianty w normie i ich typy
8. Innowacje językowe a błędy językowe. Kryteria oceny innowacji językowych i ich hierarchizacja
9. Typy błędów językowych
10. Kodyfikacja normy językowej
11. Sprawność językowa
12. Typy postaw językowych
13. Kultura języka publicznego: estetyka, etyka, wulgaryzacja, stygmatyzacja, etykietowanie, deprecjacja, dehumanizacja
14. Polszczyzna XXI wieku – charakterystyczne zjawiska, procesy, tendencje

Ćwiczenia

1. Znaczenie terminu kultura języka. Kultura języka a językoznawstwo. Kultura języka jako jeden z podstawowych składników kultury narodowej.
2. System języka, norma, uzus, tekst. Kodyfikacja i jej stosunek do uzusu i systemu.
3. Typy innowacji językowych. Innowacja i błąd. Typy błędów językowych.
4. Kryteria poprawności językowej, hierarchia i zakres stosowania.
5. Typologia odmian współczesnej polszczyzny, podstawowe właściwości i społeczne uwarunkowania.
6. Poprawność wymowy.
7. Poprawność leksykalno-stylistyczna.
8. Poprawność słowotwórcza. Najnowsze tendencje.
9. Poprawność frazeologiczna. Frazematyka.
10. Poprawność fleksyjna (ze szczególnym uwzględnieniem nazw własnych).
11. Poprawność składniowa.

12. Wybrane zagadnienia ortografii i interpunkcji polskiej.
13. Grzeczność językowa, etyka, etykieta językowa. Grzeczność w komunikacji interpersonalnej, interpersonalno-medialnej, publicznej i masowej.
14. Poradnictwo językowe w Polsce, podstawowe publikacje normatywne.

Metody kształcenia

Wykład, dyskusja, praca z tekstem źródłowym, prezentacja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student zna fundamentalne reguły rekonstrukcji tekstów (drukowanych i rękopiśmiennych) oraz zasady ich objaśniania, komentowania i korekty	• KKG1_W06	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca pisemna	• Wykład • Konwersatorium
student ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	• KKG1_W15	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca pisemna	• Wykład • Konwersatorium
student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu prawideł rządzących stosowaniem poprawnej, komunikatywnej polszczyzny	• KKG1_W05	• aktywność w trakcie zajęć • bieżąca kontrola na zajęciach • dyskusja • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • odpowiedź ustna • praca pisemna	• Wykład • Konwersatorium
student potrafi przeprowadzić redakcję językową tekstu przygotowywanego do publikacji	• KKG1_U03	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca pisemna	• Wykład • Konwersatorium
student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	• KKG1_K01	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna	• Wykład • Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Ćwiczenia: aktywne uczestnictwo w zajęciach, opracowanie i prezentacja wybranego zagadnienia z zakresu współczesnych zjawisk językowych, pozytywna ocena z pracy pisemnej.

Wykład: udział w zajęciach wykładowych, pozytywna ocena z egzaminu.

Literatura podstawowa

Bugajski M., *Językoznawstwo normatywne*, Warszawa 1993.

Bugajski M., *Język w komunikowaniu*, Warszawa 2007.

Jadacka H., *Kultura języka polskiego, Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2014.

Kaczor M., *Estetyka słowa a kultura języka*, Zielona Góra 2009.

Karpowicz T., *Kultura języka polskiego, Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2013.

Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2014.

Markowski A., *Kultura języka polskiego, Teoria. Zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2014.

Nowe spojrzenie na kryteria poprawności językowej, red. A. Markowski, Warszawa 2012.

Wielki słownik ortograficzny PWN, red. E. Polański, Warszawa 2012.

Literatura uzupełniająca

Bugajski M., *Etyka, etykieta, kultura języka*, [w:] *Etyka i etykieta w komunikacji językowej*, red. A. Piotrowicz, M. Witaszek-Samborska, K. Skibski, Poznań 2012, s. 7-21.

Bugajski M., *Normatywista wobec problemów komunikacji językowej*, [w:] *Norma a komunikacja*, red. M. Steciąg i M. Bugajski, Zielona Góra 2009, s. 15-26.

Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce, red. K. Kłosińska, Warszawa 2013.

Kita M., *Językowe rytuały grzecznościowe*, Katowice 2005.

Kołodziejek E., *Poprawna polszczyzna w praktyce. Poradnik dla tych, którzy chcą dobrze mówić i pisać po polsku*, Szczecin 1998.

Miodek J., *Kultura języka w teorii i praktyce*, Wrocław 1983.

Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2012.

Zgółkowa H., Zgółka T., *Językowy savoir-vivre. Praktyczny poradnik posługiwania się polszczyzną w sytuacjach oficjalnych i towarzyskich*, Warszawa 2004.

Poradniki językowe i słowniki (wybór); internetowe poradnie językowe

Komunikaty Rady Języka Polskiego, <http://www.rjp.pan.pl/>

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 18-10-2022 13:18)